

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

«ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Фармацевтичний
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 Охорона здоров'я, 226 Фармація, промислова фармація, другий (магістерський) рівень вищої освіти, заочна форма
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Виробнича практика з клінічної фармації, код ВБ 2.6 http://new.meduniv.lviv.ua/
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Кафедра менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, 79010, м. Львів, вул. Пекарська, 69, тел. +38 (032)2587410, тел./факс: +38(032)2944748, 79059 м. Львів, вул. Миколайчука, 11, e-mail: kaf_clinicalpharm@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Зіменковський Андрій Борисович, azimenkovsky@ukr.net
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	V
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	10
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	Вибіркова
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Городнича О.Ю., кандидат фармацевтичних наук, gor.oxana.27@gmail.com Заяць М.М., кандидат фармацевтичних наук, zayatsmarta@gmail.com Лопатинська О.І., кандидат фармацевтичних наук, доцент, Oksana.lo@gmail.com Макух Х.І., кандидат фармацевтичних наук, доцент, makuh.hrystyna@gmail.com Настюха Ю.С., кандидат фармацевтичних наук, y.nastyukha@gmail.com Ривак Т.Б., кандидат фармацевтичних наук, tanusha1905@gmail.com Сех М.Я., кандидат фармацевтичних наук, pidgirna2016@ukr.net

Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	Ні
Особа, відповідальна за си́лабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно си́лабуса, контактний e-mail)	Сех Мирослава Ярославівна, кандидат фармацевтичних наук, pidgirna2016@ukr.net
Кількість кредитів ECTS	1 кредит
Кількість годин (лекції/практичні заняття/самостійна робота студентів)	0/6/24
Мова навчання	Українська
Інформація про консультації	Консультації відбуваються згідно із затвердженим графіком, як у режимі offline (face-to-face) так і у режимі online, з використанням доступних студентам та викладачам інформаційно-комунікаційних технологій
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази, бюро... (у разі потреби)	КНП Клінічна лікарня швидкої медичної допомоги м.Львів, вул. І. Миколайчука, 9 (032) 258-70-22

2. Коротка анотація до курсу

За сучасних умов професійні обов'язки провізора передбачають не лише виготовлення та контроль якості лікарських засобів (ЛЗ), забезпечення населення і закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) ліками та виробами медичного призначення, а й пацієнт-орієнтовану діяльність, що здійснюється шляхом надання фармацевтичної опіки.

Теоретичні знання та практичні навички, що дозволяють провізору надавати фахову фармацевтичну опіку, студенти набувають при вивченні низки медико-біологічних дисциплін та закріплюють при осягненні клінічної фармації. Викладання цієї дисципліни передбачає висвітлення теоретичних основ та практичних підходів до раціонального застосування ЛЗ, що базується на об'єднанні фармацевтичних та клінічних аспектів належного використання ліків. Вивчення клінічної фармації студентами продовжується під час виробничої практики, що дозволяє поглибити отримані знання та удосконалити практичні навички.

Виконання програми практики з клінічної фармації передбачає набуття студентами професійного досвіду. Практичні завдання включають надання фармацевтичної опіки, скерованої на різні категорії пацієнтів, зокрема осіб, які потребують особливої уваги (вагітні, жінки, які годують грудьми, діти різних вікових груп, пацієнти похилого та старечого віку тощо), передбачають попередження, виявлення та вирішення ліко-пов'язаних проблем, зокрема лікових взаємодій, неналежного дозування ЛЗ, тривалості фармакотерапії тощо.

Таким чином, різносторонній підхід практики з клінічної фармації готує студента до реалій майбутньої професійної діяльності.

3. Мета і цілі курсу

Мета виробничої практики з клінічної фармації: закріплення теоретичних знань з клінічної фармації та удосконалення практичних навичок з надання фармацевтичної опіки.

Основними **цілями** виробничої практики з клінічної фармації є:

- засвоєння принципів та набуття навичок надання фармацевтичної опіки з метою підвищення ефективності та безпеки фармакотерапії;
- набуття навичок пошуку, аналізу та подання інформації про ЛЗ, тобто здійснення інформаційно-консультативної роботи щодо ЛЗ серед фахівців охорони здоров'я та різних верств населення;
- засвоєння принципів медичної деонтології та етичних норм поведінки провізора, зокрема у взаємовідносинах з лікарями, провізорами, клінічними провізорами, пацієнтами;

- набуття навичок оцінки фармакотерапії;
 - ознайомлення з документацією, що містить інформацію про ЛЗ.
- Згідно з вимогами Освітньої програми дисципліна «Виробнича практика з клінічної фармації» сприяє набуттю студентами *компетентностей*:

- Інтегральна: Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач у професійній фармацевтичній діяльності в тому числі дослідницького та інноваційного характеру; здійснення професійної діяльності на відповідній посаді, включаючи виготовлення/розробку ліків, їх зберігання, контроль якості, доставку, розподіл, видачу, забезпечення лікарськими засобами, а також консультування, надання інформації щодо лікарських засобів та моніторинг побічної дії та/або неефективності лікарської терапії; здійснення інновацій.

загальні:

- ЗК-01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.
- ЗК-03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-04. Здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність
- ЗК-05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК-06. Здатність працювати в команді.
- ЗК-08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК-09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

фахові:

- ФК-01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації/промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.
- ФК-03. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК-04. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК-05. Здатність демонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та фундаментальні принципи фармацевтичної етики й деонтології.
- ФК-07. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики та попередження поширених, небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медикобіологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.
- ФК-08. Здатність забезпечувати раціональне застосування та консультування щодо рецептурних і безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту, фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації лікарських засобів шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, із врахуванням їх біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних і хімічних особливостей, показань/протипоказань до застосування, керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого.
- ФК-09. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах
- ФК-10. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням

лікарських засобів згідно з даними щодо їх клініко-фармацевтичних характеристик. ФК-15. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

4. Пререквізити курсу

Вивчення дисципліни «Виробнича практика з клінічної фармації» базується на дисциплінах: «Анатомія людини», «Фізіологія», «Біологія з основами генетики», «Інформаційні технології у фармації», «Мікробіологія з основами імунології», «Етика і деонтологія у фармації», «Патологічна фізіологія», «Фармакологія», «Фармакотерапія з фармакокінетикою», «Технологія лікарських засобів», «Організація і економіка фармації», «Основи медичної стандартизації та доказової медицини»,

5. Програмні результати навчання

Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
<i>Зн-1</i>	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	<i>ПРН-01, ПРН-02</i>
<i>Зн-2</i>	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних питань	<i>ПРН-01, ПРН-02, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09, ПРН-10</i>
<i>Зн-3</i>	Знати особливості сучасного фахового середовища та професійної діяльності	<i>ПРН-01, ПРН-02, ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09</i>
<i>Зн-4</i>	Знати структуру та особливості професійної діяльності.	<i>ПРН-01, ПРН-03, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10</i>
<i>Зн-5</i>	Знати механізми адаптації та алгоритми дій у новій ситуації.	<i>ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09</i>
<i>Зн-6</i>	Знати сучасні інформаційні та комунікаційні технології	<i>ПРН-01, ПРН-04, ПРН-08, ПРН-09, ПРН-10</i>
<i>Зн-7</i>	Знати методи оцінювання показників якості діяльності.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08</i>
<i>Зн-8</i>	Знати сучасні методи наукових досліджень	<i>ПРН-02, ПРН-08</i>
<i>Зн-9</i>	Знати організаційно-методичні засади створення та діяльності клініко-фармацевтичної служби у ЗОЗ, зокрема аптеках, України, принципи організації роботи клінічного провізора в умовах ЗОЗ стаціонарного типу та аптек, основи медичної етики та деонтології	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-24, ПРН-27</i>

<i>Зн-10</i>	Знати основні фармакокінетичні та фармакодинамічні особливості лікарських засобів, основні показання та протипоказання основних груп ліків, небезпечні побічні реакції ліків	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10, ПРН-11, ПРН-24</i>
<i>Зн-11</i>	Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-06, ПРН-12</i>
<i>Зн-12</i>	Знати принципи доказової медицини; класифікацію ліко-пов'язаних проблем, методологію виявлення, принципи їх вирішення, попередження	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-24</i>
<i>Зн-13</i>	Знати основні показники ефективності лікарських засобів, критерії ефективності та безпеки ліків та джерела їх отримання	<i>ПРН-03, ПРН-05, ПРН-08, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>Зн-14</i>	Знати основні потреби у лікарських засобах та визначення доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації, механізми відшкодування	<i>ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>Зн-15</i>	Знати нормативно-правову та законодавчу базу України, комплекс належних фармацевтичних практик, які регламентують вимоги до професійної діяльності	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10, ПРН-26, ПРН-27</i>
<i>Ум-1</i>	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	<i>ПРН-01, ПРН-02</i>
<i>Ум-2</i>	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуацій	<i>ПРН-01, ПРН-02, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09, ПРН-10</i>
<i>Ум-3</i>	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання.	<i>ПРН-01, ПРН-02, ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09</i>
<i>Ум-4</i>	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	<i>ПРН-01, ПРН-03, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10</i>
<i>Ум-5</i>	Вміти адаптовуватись до нової та діяти відповідно до конкретної ситуацій.	<i>ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09</i>
<i>Ум-6</i>	Вміти застосовувати у практичній діяльності сучасні інформаційні та комунікаційні технології	<i>ПРН-01, ПРН-04, ПРН-08, ПРН-09, ПРН-10</i>

<i>Ум-7</i>	Вміти забезпечувати якісне виконання професійної роботи.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08</i>
<i>Ум-8</i>	Вміти застосовувати сучасні методи наукових досліджень	<i>ПРН-02, ПРН-08</i>
<i>Ум-9</i>	Використовувати розуміння історії та закономірності розвитку клінічної медицини у практичній діяльності	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>Ум-10</i>	Здійснювати пошук та аналіз достовірних даних щодо раціонального застосування ЛЗ; налагоджувати співпрацю з іншими учасниками медикаментозного процесу; визначати та оцінювати складові лікової поведінки пацієнта та застосовувати засоби впливу на них.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10, ПРН-11, ПРН-24</i>
<i>Ум-11</i>	Надавати фармацевтичну опіки при відпуску ліків враховуючи індивідуальні особливості пацієнтів, сумісності, показання та протипоказання	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-06, ПРН-12</i>
<i>Ум-12</i>	Визначати ознаки хвороб та патологічних станів, що потребують обов'язкового втручання лікаря, які не підлягають усуненню на етапі домедичної допомоги в умовах аптечного закладу або виробництва та вживати необхідні заходи	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-24</i>
<i>Ум-13</i>	Здійснювати пошук та аналіз достовірних даних щодо раціонального застосування ЛЗ, виявляти, вирішувати та попереджувати ліко-пов'язані проблеми	<i>ПРН-03, ПРН-05, ПРН-08, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>Ум-14</i>	Вміти визначати переваги та недоліки функціонування системи реумбурсації в Україні, працювати із нормативними документ, що регулюють реімбурсацію в Україні	<i>ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>Ум-15</i>	Вміти застосовувати знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик у практичній діяльності.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10, ПРН-26, ПРН-27</i>
<i>К-1</i>	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.	<i>ПРН-01, ПРН-02</i>
<i>К-2</i>	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності	<i>ПРН-01, ПРН-02, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09, ПРН-10</i>
<i>К-3</i>	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	<i>ПРН-01, ПРН-02, ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09</i>
<i>К-4</i>	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	<i>ПРН-01, ПРН-03, ПРН-06,</i>

		<i>ПРН-08, ПРН-10</i>
<i>К-5</i>	Встановлювати комунікативні зв'язки в контексті нової професійної ситуації	<i>ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09</i>
<i>К-6</i>	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	<i>ПРН-01, ПРН-04, ПРН-08, ПРН-09, ПРН-10</i>
<i>К-7</i>	Встановлювати зв'язки для забезпечення якісного виконання робіт.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08</i>
<i>К-8</i>	Встановлювати комунікативні зв'язки в процесі проведення досліджень	<i>ПРН-02, ПРН-08</i>
<i>К-9</i>	Здатність комунікувати із дотриманням моральних, культурних і наукових цінностей.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>К-10</i>	Освоїти організацію роботи клінічного провізора у ЗОЗ стаціонарного типу та аптеці; застосовувати основні принципи комунікації, медичної деонтології, етичних норм поведінки у взаєминах клінічного провізора та відвідувача аптеки, провізора, пацієнта, лікаря, медичної сестри тощо.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10, ПРН-11, ПРН-24</i>
<i>К-11</i>	Вміти сформулювати комунікаційну стратегію у професійній діяльності у аптеці	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-06, ПРН-12</i>
<i>К-12</i>	Формувати висновки щодо стану постраждалого на підставі попереднього огляду. Взаємодія з фахівцями практичної медицини.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-24</i>
<i>К-13</i>	Проводити пошук даних доказової медицини; вивчити принципи виявлення, вирішення та попередження ліко-пов'язаних проблем	<i>ПРН-03, ПРН-05, ПРН-08, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>К-14</i>	Встановлювати зв'язки необхідні для: моніторингу ефективності застосування ліків; функцій системи фармацевтичного забезпечення населення	<i>ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>К-15</i>	Формувати висновки та фахово застосовувати закони та нормативні документи	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10, ПРН-26, ПРН-27</i>
<i>АВ-1</i>	Нести відповідати за свою громадянську позицію та діяльність	<i>ПРН-01, ПРН-02</i>

<i>AB-2</i>	Нести відповідальність за своєчасність прийнятих рішень	<i>ПРН-01, ПРН-02, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09, ПРН-10</i>
<i>AB-3</i>	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань	<i>ПРН-01, ПРН-02, ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09</i>
<i>AB-4</i>	Нести відповідальність за професійний розвиток з високим рівнем автономності	<i>ПРН-01, ПРН-03, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10</i>
<i>AB-5</i>	Нести відповідальність за обраний механізм адаптації та дій у новій ситуації	<i>ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-09</i>
<i>AB-6</i>	Нести відповідальність за вибір інформаційної чи комунікаційної технологій	<i>ПРН-01, ПРН-04, ПРН-08, ПРН-09, ПРН-10</i>
<i>AB-7</i>	Нести відповідальність за якісне виконання робіт.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08</i>
<i>AB-8</i>	Нести відповідальність проведення досліджень на відповідному рівні	<i>ПРН-02, ПРН-08</i>
<i>AB-9</i>	Нести відповідальність за дотримання моральних культурних та наукових цінностей.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>AB-10</i>	Нести відповідальність за послідовність та своєчасність домедичної допомоги.	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10, ПРН-11, ПРН-24</i>
<i>AB-11</i>	Нести відповідальність за прийняття рішень у питанні наданні фармацевтичної опіки пацієнту	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-06, ПРН-12</i>
<i>AB-12</i>	Нести відповідальність за обґрунтованість управлінських рішень щодо поліпшення якості фармацевтичної опіки	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-24</i>
<i>AB-13</i>	Нести відповідальність за якісний моніторинг ефективності ліків	<i>ПРН-03, ПРН-05, ПРН-08, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>AB-14</i>	Нести відповідальність за проведення соціально-економічних процесів у фармації	<i>ПРН-03, ПРН-05, ПРН-06, ПРН-24, ПРН-27</i>
<i>AB-15</i>	Нести відповідальність за якісне та своєчасне використання нормативних документів у професійній діяльності	<i>ПРН-02, ПРН-03, ПРН-04, ПРН-06, ПРН-08, ПРН-10, ПРН-26, ПРН-27</i>
6. Формат і обсяг курсу		
Формат курсу	Заочний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп

практичні			
семінари			
самостійні			
7. Тематика та зміст курсу			
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання
П-1 1 день	Систематизація інформації, наведеної у віртуальному листку лікарських призначень. Проведення оцінки фармакотерапії за листком лікарських призначень	Освоїти роботу з Державним реєстром та Державним формуляром ЛЗ. Встановлення раціональності застосування ЛЗ у віртуальному листку лікарських призначень з огляду на діяльність формулярної системи. Визначення коректності дозування ліків у віртуальному листку лікарських призначень з урахуванням віку пацієнта, основної та супутньої патології. Визначення відповідності тривалості застосування ЛЗ, коректності шляху введення у віртуальному листку лікарських призначень вимогам належної клінічної практики. Виявлення випадків застосування ЛЗ у віртуальному листку лікарських призначень, незважаючи на наявність протипоказань.	<i>Зн-1, Зн-2, Зн-3, Зн-4, Зн-7, Зн-8, Зн-9, Зн-10, Зн-11, Зн-12, Зн-13, Зн-14, Зн-15, Ум-1, Ум-2, Ум-3, Ум-4, Ум-7, Ум-8, Ум-9, Ум-10, Ум-11, Ум-12, Ум-13, Ум-14, Ум-15, К-1, К-2, К-3, К-4, К-7, К-8, К-9, К-10, К-11, К-12, К-13, К-14, К-15, АВ-1, АВ-2, АВ-3, АВ-4, АВ-7, АВ-8, АВ-9, АВ-10, АВ-11, АВ-12, АВ-13, АВ-14, АВ-15,</i>
П-2 1 день	Ідентифікація потенційних лікових взаємодій у віртуальному листку лікарських призначень. Оцінка можливих наслідків одночасного застосування кількох ЛЗ. Формування елементів фармацевтичної опіки, скерованої на пацієнта, лікаря та середній медичний персонал. Підсумковий контроль.	Основні види лікових взаємодій. Визначати небажані, небезпечні та доцільні лікові взаємодії на основі конкретного листка лікарських призначень. Навчитися оцінювати можливі наслідки конкретних лікових взаємодій та формулювати на їх основі висновки з елементами фармацевтичної опіки скерованої на лікаря, пацієнта та молодший медичний персонал. Надання фармацевтичної опіки, скерованої на лікаря, пацієнта та середній медичний персонал. Навчитися формулювати висновок щодо раціональності фармакотерапії за результатами аналізу листка лікарських призначень	<i>Зн-2, Зн-3, Зн-4, Зн-5, Зн-6, Зн-7, Зн-8, Зн-9, Зн-10, Зн-11, Зн-12, Зн-13, Зн-14, Зн-15, Ум-2, Ум-3, Ум-4, Ум-5, Ум-6, Ум-7, Ум-8, Ум-9, Ум-10, Ум-11, Ум-12, Ум-13, Ум-14, Ум-15, К-2, К-3, К-4, К-5, К-6, К-7, К-8, К-9, К-10, К-11, К-12, К-13, К-14, К-15, АВ-2, АВ-3, АВ-4, АВ-5, АВ-6, АВ-7, АВ-8, АВ-9, АВ-10, АВ-11, АВ-12, АВ-13, АВ-14, АВ-15,</i>
8. Верифікація результатів навчання			
Поточний контроль			
Код результату навчання	Код виду	Спосіб верифікації результатів	Критерії зарахування

	занять	навчання	
<p><i>Зн-1, Зн-2, Зн-3, Зн-4, Зн-5, Зн-6, Зн-7, Зн-8, Зн-9, Зн-10, Зн-11, Зн-12, Зн-13, Зн-14, Зн-15, Ум-1, Ум-2, Ум-3, Ум-4, Ум-5, Ум-6, Ум-7, Ум-8, Ум-9, Ум-10, Ум-11, Ум-12, Ум-13, Ум-14, Ум-15, К-1, К-2, К-3, К-4, К-5, К-6, К-7, К-8, К-9, К-10, К-11, К-12, К-13, К-14, К-15, АВ-1, АВ-2, АВ-3, АВ-4, АВ-5, АВ-6, АВ-7, АВ-8, АВ-9, АВ-10, АВ-11, АВ-12, АВ-13, АВ-14, АВ-15,</i></p>	<p><i>П-1, П-2</i></p>	<p>Поточний контроль виробничої практики з клінічної фармації здійснюється щоденно безпосереднім керівником практики від закладу охорони здоров'я. Поточний контроль включає перевірку практичних навичок та вмій, передбачених програмою практики, виконання контрольної роботи студентом. Керівник практики від Університету систематично здійснює контроль ведення щоденників студентами, оцінку практичних навичок, усне опитування.</p>	<p>Виконання контрольної роботи, за 4-бальною шкалою. Загальна оцінка за контрольну роботу виводиться, як середнє арифметичне суми за кожне контрольне завдання та заокруглюється до цілого числа. Оцінювання поточної навчальної діяльності студентів із виробничої практики з клінічної фармації проводиться за бальною шкалою. «5 балів» - завдання повністю виконане; «4 бали» – завдання виконане з помилкою, яку студент зміг виправити самостійно; «3 бали» – завдання виконане з помилкою, яку студент не зміг виправити (помилку виправив керівник практики); «2 бали» – завдання не виконане. Мінімальна кількість балів за виконання практичних навичок та контрольної роботи становить – 72 бали, максимум – 120 балів.</p>
Підсумковий контроль			
Загальна система оцінювання	Формою підсумкового контролю відповідно до навчального плану є диференційований залік		
Шкали оцінювання	Традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS		
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали усі види робіт, передбачені навчальною програмою, відпрацювали усі навчальні заняття та при вивченні змістового модуля набрали кількість балів, не менше 72.		
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування	
Критерії оцінювання екзамену/ диференційованого заліку			

Диференційований залік	<p>Підсумковий контроль у формі диференційованого заліку проводиться в обов'язі навчального матеріалу, визначеного силабусом в терміни, встановлені робочим навчальним планом (індивідуальним навчальним планом студента). Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі. Форма проведення диференційованого заліку є стандартизованою і включає контроль теоретичної та практичної підготовки у вигляді тестових завдань.</p> <p>Підсумковий контроль включає 80 запитань 1-го і 2-го рівня складності. Кожен варіант включає стандартизовані питання, знання яких необхідні для розуміння питань дисципліни та опанування відповідними компетенціями..</p>	<p>Відповідь оцінюється в 1 бал за кожною правильною відповідь. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні диференційованого заліку – 80. Мінімальна кількість балів – не менше 50.</p>
------------------------	---	--

Оцінка за практику визначається, як сума балів за поточну навчальну діяльність, виконання контрольної роботи (не менше 72 балів) та балів за підсумковий контроль (не менше 50 балів). Бали з практики для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями

9. Політика курсу

Політика курсу визначається системою вимог до студента при вивченні дисципліни «Виробнича практика з клінічної фармації» та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Студентам пояснюється цінність набуття нових знань, необхідність самостійного виконання всіх видів робіт, завдань, передбачених силабусом даної навчальної дисципліни. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять приклади можливої академічної недоброчесності.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Літературні джерела можуть надаватись викладачем виключно в освітніх цілях без права передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання інших літературних джерел, не передбачених рекомендованим списком.

При організації освітнього процесу на студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до:

Положення про організацію навчального процесу (<https://cutt.ly/3ySk64r>);

Положення про критерії та правила оцінювання (<https://cutt.ly/lySlyw0>);

Положення про академічну доброчесність (<https://cutt.ly/EySkNHu>)

10. Література

Основна:

1. Зіменковський А.Б., Морозов А.М., Степаненко А.В. та ін. Уніфікована методика оцінки фармакотерапії за листками лікарських призначень/ Методичні рекомендації МОЗ України, Київ, 2011 38 с.
2. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск 7. К.: Моріон. 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_
3. Основи клінічної фармації / А. Зіменковський, М. Дрозд, М. Хербет, Б. Якубовська-Солярська, та ін. // Підручник для студентів фармації та медицини під редакцією д.мед.н., проф. Анни Велі-Гоєнської, д.мед.н., проф. Станіслава Чучвара, д.мед.н., проф. Андрія Зіменковського. – Львівський медичний університет, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. Львів, 2015. 539 с.
4. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини. 2018/19. Адаптований групою українських експертів, яку очолив проф. Свінціцький А.С. ISSN 978-83-7430-567-9. Видання І. Практична медицина. Краків. Польща. 2018. 1632 с.

- Режим доступу: <https://empendium.com/ua/pronas.html>.
5. Наказ МОЗ України від 18.04.2019 №876 «Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів».
 6. Клінічна фармакологія: Підручник / О.М. Біловола, О.Ф. Возіанов, І.К.Латогуз та ін. / За ред. О.М. Біловола, І.К. Латогуза і А.Я. Циганенка.: У 2 т. К.: Здоров'я, 2005. Т. 1. 608 с.
 7. Про затвердження протоколів фармацевта. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.01.2022 №7. URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/protokoly-farmaczevta/>.
 8. Про затвердження Реєстру лікарських засобів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, станом на 18 лютого 2022 року. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.02.2022 №366. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0366282-22#Text>.
 9. Модель фармацевтичної опіки із використанням розробленого інформаційного супроводу процесу її надання (для 20 аптек м. Львова) / А.Б. Зіменковський, О.Б. Борецька, Ю.С. Настюха, та ін. // Методичний посібник під загальною редакцією д.мед.н., проф. А.Б. Зіменковського. – Львів, 2015. 51 с.
 10. Дроговоз С. М. Фармакологія на допомогу лікарю, провізору, студенту: підруч.-довід. для студентів ВНЗ / С. М. Дроговоз ; Нац. фармацевт. ун-т. Харків : Титул, 2015. 479 с.
 11. Клінічна фармакологія: підручник / За ред.: М. І. Яблучанського, В. М. Савченко. Х. : Золоті сторінки, 2011. 405 с.
 12. Фармакологія: підруч. для студентів мед. ф-тів вищ. мед. навч. закл. / [Чекман І. С. та ін.] ; за ред. чл.-кор. НАН і НАМН України, проф. І. С. Чекмана. - Вінниця : Нова Книга, 2016. 783 с.
 13. Фармацевтична опіка : навч. посіб. для студентів вищ. фармацевт. навч. закл. і фармацевт. ф-тів вищ. мед. закл. IV рівня акредитації спец. "Клінічна фармація" та інтернів- клініч. провізорів / [авт.-уклад.: О. С. Хухліна та ін.]. Вінниця: Нова Книга, 2014. 519 с.
 14. Клінічна фармація (фармацевтична опіка) : підруч. для студ. вищ. мед. (фармац.) навч. закл. / І.А. Зупанець, В.П. Черних, Т.С. Сахарова та ін.; за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця. Х.: НФаУ : Золоті сторінки, 2011. 704 с.
 15. Клінічна фармація: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця, І.Г. Купновицької. Х.: НФаУ : Золоті сторінки, 2013. 912 с.
 16. Менеджмент лікової поведінки пацієнта. Методичні рекомендації. / А.Б. Зіменковський, Т.М. Думенко, О.В. Матвєєва, О.Б. Борецька, Ю.С. Настюха, М.М. Заяць, Т.В. Єремєєва, Шибінський В.Я., Заремба Н.І., Роговик Н.В. Львів: Львівський НМУ імені Данила Галицького, підрозділ оперативного друку, 2015. 59 с.
 17. Невідкладна медична допомога / За ред. Ф.С. Глумчера, В.Ф. Москаленка. К.: Медицина, 2006. 632 с.
 18. Основи клінічної медицини: симптоми та синдроми в практичній фармації: навч. посіб. / І.А. Зупанець, С.Б. Попов, Ю.С. Рудик та ін.; за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця. Х.: Золоті сторінки, 2010. 92 с.
 19. Основи внутрішньої медицини : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів. Т.1 / В.Г. Передерій, С.М. Ткач. Вінниця : Нова книга, 2009. 640 с.
 20. Основи внутрішньої медицини [Текст]: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів. Т. 2 / В.Г. Передерій, С.М. Ткач. Вінниця: Нова книга, 2009. 784с.
 21. Регеда М.С., Кресюн В.Й., Федорів Я.М. Клінічна алергологія. – Вид. четверте, доп. І перер. Львів: Сполом, 2004. 210 с.
 22. Середюк Н.М. Внутрішня медицина і терапія. К.: Медицина, 2007. 686 с.
 23. Фармакотерапія: підручник для студентів фарм. факультетів / Під ред. О.В. Крайдашенка, І.Г. Купновицької, І.М. Кліща, В.Г. Лизогуба. Вінниця: Нова Книга, 2010. 644 с.
 24. Новітній глосарій з клінічної фармації. Навчальний посібник / А.Б. Зіменковський,

В.Я. Сятиня, І.А. Зупанець [та ін.]; Під заг. ред. проф. А.Б. Зіменковського. Львів, 2013. 517 с.

Додаткова:

25. Adriaenssens N., Bruyndonckx R., Versporten A., et al. Quality appraisal of antibiotic consumption in the community, European Union/European Economic Area, 2009 and 2017. *J Antimicrob Chemother.* 2021;76(12 Suppl 2): ii60-ii67. doi:10.1093/jac/dkab178.
26. American Geriatrics Society Beers Criteria Update Expert Panel. American Geriatrics Society 2019 Updated AGS Beers Criteria® for Potentially Inappropriate Medication Use in Older Adults. *J Am Geriatr Soc.* 2019. №67. P. 674-694. URL: <https://doi:10.1111/jgs.15767>.
27. Ased S., Wells J., Morrow L.E., & Malesker M.A. Clinically significant food-drug interactions. *The Consultant Pharmacist®.* 2018. 33(11), 649-657.
28. Browne A.J., Chipeta M.G., Haines-Woodhouse G., et al. Global antibiotic consumption and usage in humans, 2000-18: a spatial modelling study. *Lancet Planet Health.* 2021. 5(12):e893-e904. URL: [https://doi:10.1016/S2542-5196\(21\)00280-1/](https://doi:10.1016/S2542-5196(21)00280-1/).
29. den Heijer J.M., Heuberger J.A., Hijma H., Kruithof A.C., van Smeden J., Groeneveld G.J., Burggraaf J., Cohen A. Good Clinical Trials by removing defensive interpretation of Good Clinical Practice guidelines. *Br J Clin Pharmacol.* 2021. 87(12):4552-4559. URL: <https://doi:10.1111/bcp.14843>.
30. Dreischulte, T., van den Bemt B., Steurbaut S., & European Society of Clinical Pharmacy. European Society of Clinical Pharmacy definition of the term clinical pharmacy and its relationship to pharmaceutical care: a position paper. *International journal of clinical pharmacy.* 2022. 10.1007/s11096-022-01422-7. URL: <https://doi.org/10.1007/s11096-022-01422-7>.
31. Galbraith K, Ward A, Heneghan C. A real-world approach to Evidence-Based Medicine in general practice: a competency framework derived from a systematic review and Delphi process. *BMC Med Educ.* 2017. 17(1):78. URL: <https://doi:10.1186/s12909-017-0916-1>.
32. Goodman & Gilman's. The Pharmacological Basis of THERAPEUTICS / Laurence L. Brunton, Jons S. Lazo, Keith L. Parker. New York : McGraw-Hill Medical, 2006. 2021 p.
33. Horodnycha O., Zimenkovsky A. Antibiotic allergy as a cause of hospitalization in adults: a hospital-based study in Ukraine. *Pharm Pract (Granada).* 2021 Jan-Mar; 19 (1): 2055. doi: 10.18549 / *PharmPract.* 2021.1.2055.
34. Kumaravel B., Hearn J.H., Jahangiri L., Pollard R., Stocker C.J., Nunan D. A systematic review and taxonomy of tools for evaluating evidence-based medicine teaching in medical education. *Syst Rev.* 2020 Apr 24;9(1):91. doi: 10.1186/s13643-020-01311-y.
35. Lesser M.N.R., Lesser L.I. Nutrition Support Therapy. *Am Fam Physician.* 2021. 104(6):580-588.
36. Malik M., Tahir M.J., Jabbar R., Ahmed A., Hussain R. Self-medication during Covid-19 pandemic: challenges and opportunities. *Drugs Ther. Perspect.* (2020 3612). 2020. 36(12): 565–7. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s40267-020-00785-z>.
37. Mohammed S., Gorski L. Antimicrobial Resistance and Antimicrobial Stewardship in Home Healthcare. *Home Healthc Now.* 2021;39(5):238-246. doi:10.1097/NHH.0000000000001012
38. Nastyukha Y., Boretska O., Gutor L. Clinical Pharmacy and Pharmaceutical Care in clinical cases. Workbook for the pharmacy students, postgraduate pharmacists and clinical pharmacists / Edited by prof. Zimenkovsky A. Danylo Halytsky Lviv National Medical University, 2021. 47 p. DOI: 10.13140/RG.2.2.32625.15200.
39. Pazan F., Kather J., Wehling M. A systematic review and novel classification of listing tools to improve medication in older people. *Eur J Clin Pharmacol.* 2019. №75(5). P. 619-625. URL: <https://doi:10.1007/s00228-019-02634-z>.
40. Prestinaci F., Pezzotti P., Pantosti A. Antimicrobial resistance: a global multifaceted phenomenon. *Pathog Glob Health.* 2015; 109 (7): 309-18. doi: 10.1179/2047773215Y.0000000030.
41. Rahawi S., Naik H., Blake K.V., et al. Knowledge and attitudes on pharmacogenetics among pediatricians. *J Hum Genet.* 2020. 65(5): 437-444.

42. Ryu J.Y., Kim H.U., Lee S.Y. Deep learning improves prediction of drug–drug and drug–food interactions. *Proceedings of the National Academy of Sciences*. 115(18). 2018. E4304-E4311. Scherf-Clavel O. Drug-Drug Interactions With Over-The-Counter Medicines: Mind the Unprescribed. *Ther Drug Monit.* 2022. 44(2):253-274. URL: [https://doi: 10.1097/FTD.0000000000000924](https://doi.org/10.1097/FTD.0000000000000924).
43. Shekhani R., Steinacher L., Swen J.J., Ingelman-Sundberg M. Evaluation of Current Regulation and Guidelines of Pharmacogenomic Drug Labels: Opportunities for Improvements. *Clin Pharmacol Ther.* 2020. 107(5):1240-1255. URL: [https://doi:10.1002/cpt.1720](https://doi.org/10.1002/cpt.1720).
44. Tesfamariam, S., Anand, I.S., Kaleab, G. *et al.* Self-medication with over the counter drugs, prevalence of risky practice and its associated factors in pharmacy outlets of Asmara, Eritrea. *BMC Public Health*, 159. 2019. URL: <https://doi.org/10.1186/s12889-019-6470-5>.
45. U.S. Food and Drug Administration. Understanding Over-the-counter Medicines. 2018. URL: <https://www.fda.gov/drugs/buying-using-medicine-safely/understanding-over-counter-medicines>.
46. Van Mil J.W., Horvat N., Westerlund T., Richling I. The Pharmaceutical Care Network Europe Classification for Drug-Related Problems V9.1.: Pharmaceutical Care Network Europe Association; 2020 May. 7 p. URL: <https://www.pcne.org/working-groups/2/drug-related-problem-classification>.
47. Vidyavati S., Kamarudin J., Katti S. Self medication – reasons, risks and benefits. *Int J Healthc Biomed Res.* 2016; 04 (04): 4.
48. Viswanathan V.K., Mallozzi M.J., Vedantam G. Clostridium difficile infection: An overview of the disease and its pathogenesis, epidemiology and interventions. *Gut Microbes.* 2010 Jul;1(4):234-242. doi: 10.4161/gmic.1.4.12706.
49. Zimenkovsky A., Nastyukha Y., Boretska O., Devinyak O., Melikova F. Perception of information about drugs by a patient as an aspect of pharmaceutical care on the example of non-steroidal anti-inflammatory drugs. *Pharmacia.* 2018. №1 (65). P. 18-33.
50. Zimenkovsky A., Nastyukha Yu., Boretska O., Drozd M, Devinyak O. Quality of pharmaceutical care at the stage of patients' needs identification under conditions of community pharmacies as a transborder problem. *Acta Poloniae Pharmaceutica – Drug Research.* 2017. Vol. 74, №3. P. 1011-1019.
51. Zimenkovsky A., Nastyukha Yu., Kostyana K., Devinyak O., Zayats M., Koval A., Denysiuk O., Gorodnycha O., Siatynia V. Clinical pharmacy in Ukraine according to the healthcare professionals' assessment. *Pharmacia.* 2019. №66 (4). P. 193-200. URL: <https://doi.org/10.3897/pharmacia.66.e37706>.

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу

Для забезпечення високого рівня підготовки майбутніх фахівців при вивченні дисципліни «Виробнича практика з клінічної фармації» використовуються сучасні інтерактивні методи викладання навчальної дисципліни: під час занять здійснюється on-line доступ до Інтернет-ресурсів, система поточного контролю знань студентів повністю автоматизована та проводиться на основі відкритого комп'ютерного тестування, функціонує спеціально обладнаний комп'ютерний клас. Студенти мають можливість користування бібліотекою підручників та посібників, періодичних видань, а також їх електронною базою

12. Додаткова інформація

Відповідальна за освітній процес на кафедрі – Ковальська Ірина Михайлівна, старший викладач, e-mail: kovalskaira@gmail.com

Підчас практичних занять, а також при проходженні практики у відділенні ЗОЗ стаціонарного типу студенти повинні мати медичні халати, шапочки, та змінне взуття
Аудиторні заняття проводяться у приміщеннях кафедри за адресою: м. Львів, вул. Миколайчука 11

Укладач силабуса

Сех Мирослава Ярославівна,
кандидат фармацевтичних наук, асистент

Завідувач кафедри

Зіменковський Андрій Борисович,
Заслужений діяч науки і техніки України,
доктор медичних наук, професор
